

Sensorveiledning SØK 1000 Høst 2016

Oppgave 1 (Vekt 50%)

1a)

Tilpasningsbetingelse er $MR=MC$. En pristaker tilpasser seg da der $P=MC$. Må vise at tilbudskurven er MC-kurven over AC-kurven.

1b)

Vises grafisk med to (eller flere) bedrifter. Horisontal summering gir markedets tilbudskurve.

1c)

Her må de først opp med en etterspørselskurve. Premiering for gode forklaringer av helning. Deretter vises likevekt grafisk og det må forklares hvorfor dette er likevekt.

1d)

Her må de skifte etterspørselskurven. De bør diskutere at skiftet kan gå begge veier og si noe om at for normale goder blir det et positivt skift som da vil øke omsatt kvantum og likevektspris.

1e)

Samfunnsøkonomisk overskudd må forklares, dvs forskjell mellom marginal betalingsvillighet og marginale produksjonskostnader for alle enheter omsatt. De bør også vise at overskuddet kan separeres i et konsument- og et produsentoverskudd. Forutsetninger: Private marginale produksjonskostnader og marginal betalingsvilje må være lik samfunnets, dvs. fravær av eksternaliteter. Noen vil sikkert også nevne komplette markeder og perfekt informasjon som også er relevant. Mange aktører på både produsent- og tilbudssida er allerede forutsatt. Må vise at markedsløsningen maksimerer overskuddet ved at kvantum lavere enn likevekt gir en situasjon der marginal betalingsvillighet er større enn marginale kostnader og vice versa.

1f)

De må vise at her vil omsatt kvantum bli bestemt av tilbudt kvantum ved minsteprisen og dette gir lavere omsatt kvantum og etterspørselsoverskudd. Konklusjon: Tiltaket er ikke effektivt for å øke konsumet.

1g) Her må de vise grafisk at dette gir et effektivitetstap og forklare at dette er et tap fordi marginal betalingsvillighet er større enn marginale produksjonskostnader for alle enheter mellom kvantum i f) og likevektskvantum i det uregulerte markedet.

Oppgave 2 (50%)

2a) Arbeidsledighet defineres som (arbeidsledige/arbeidsstyrken). Her bør arbeidsledige og arbeidsstyrke defineres, og kandidater som skiller mellom AKU- og NAV-ledighet gis litt ekstra belønning.

Finanspolitikken består av statens utgifter (til varer og tjenester) og statens inntekter (skatter og avgifter). Dvs. bruk av økonomiske variable som fremkommer i statsbudsjettet. Noen vil kanskje definere finanspolitikk som bruk av G og T. I så fall bør G og T forklares.

2b) Her forventes Keynesmodell for en lukket økonomi med offentlig sektor. Forutsetninger må presenteres. Modellen må settes opp, og relasjoner forklares. Kandidater som kommenterer standardantagelsene bak investeringsrelasjonen belønnes. Determinering er ikke vektlagt i forelesningene, og kreves ikke (forståelse testes ved spm. om investeringene). Det bør redegjøres for hvordan ekspansiv finanspolitikk kan gjennomføres gjennom økte offentlige utgifter og reduserte skatter, men det holder at kandidatene gjennomfører analysen med en variant av ekspansiv finanspolitikk. Analysen kan gjennomføres grafisk eller analytisk. Kandidatene må vise at de har forstått multiplikatorvirkningene. Videre holder det med en enkel redegjørelse for at økt BNP medfører lavere arbeidsledighet. Diskusjonen av om investeringsnivået påvirkes må være konsistent med den presenterte modellen.

2c) Her må kandidatene etablere en modell for pengemarkedet, med redegjørelse for pengetilbud og pengeetterspørsel. Ekspansiv pengepolitikk håndteres ved skift utover i pengetilbudskurven. Deretter må det diskuteres hvordan lavere rente kan tenkes å påvirke samlet etterspørsel. Dvs. at en må anta at investeringene er en funksjon av renta, og at lavere rente gir økning i investeringene. Økte investeringer gir større samlet etterspørsel og økt BNP. Kandidater som benytter Keynesmodellen i dette resonnementet belønnes ekstra. Konklusjonen er at ekspansiv pengepolitikk gir høyere investeringsnivå.

Et evt. forslag om at pengepolitikken virker gjennom renteavhengig konsum er ok, og belønnes dersom det påfølgende resonnementet er konsistent med modellen.

